Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар в Старім Краю в Канаді.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Salter & Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 7-10 вечером. Telephone: St. John 808 [illegible] ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ [illegible] WINNIPEG, MAN.

З ВОЄННИХ ОБРАЗКІВ.

Біля воріт недолі.

Воєнний справоздавець одного російського дневника, Чужбінін, в письмі з Софії, головного міста Болгарії, малює ось таку чорну картину з послідної війни на Балкані:

День і ніч приходять поїзди з раненими. Тай не самі вже тріюмфальні вигуки товаришать побідному походови Болгар. Ідуть за ними стони і сльози. Тепер, коли всі власні очи бачили покалічені і окровавлені тіла недавно тому здорових і сильних людий, стало гаснути патріотичне вдушевлене...

Був ясний ранок, коли я ішов з сумовитою і тривожною тонною через огород кадетської школи. Приміщено там шпиталь, до котрого осібною вузкошляховою зелізницею довозять ранених.

Лишні перекидуючись іноді реченями, майже мовчки, ішли люди. Одна тільки старенька жінка звертала на себе загальну увагу. Перебігала від гуртка до гуртка, питала про щось зворушеним голосом і робила якісь дивні рухи, мов пяна.

Показую на неї сусідови.

— Сина шукає відповів менї. — Серце стиснуло ся в менї.

— Біля воріт недолі! — майнуло мені по голові.

Увійшли ми на подвіре школи-лічниці. Всіх обгорнув нервовий поспіх, всі кинули ся до маленького зелізничого двірця, звідки сірою стяжкою тягнули ранені жовніри.

— Легко ранені!

Ідуть кулиючи, з пообвиваними руками, з обвязаними головами. Всьміхають ся, щасливі, що остали ся при житю що вертають домів. Пережили щось дуже страшного, важкого — воскресають. Так говорять їх лиця, радісні усьміхи, а окружають їх, тиснуть ся до них жінки, старці, молодіж, питають ся, розвідують ся.

— З якого полку?

— З шестого й першого.

— А з 37-го не було з нами.

— Ні, сей був на право від нас. — Бог знає де!

— А тебе де ранило?

— [illegible] гранатом. Де [illegible] мясо. Ухо та [illegible]

[illegible] що тепер я побачив, що [illegible] уха жовніра була відірвана і що встав ся з нього тільки кусник посинілого мяса. Той мертвий кусник біля молодого, всьміхненого лиця виглядав страшно.

— В нас офіцира в рамень [illegible] цілий ремінець, а йому самому тільки трохи плечі подряпало. Остав ся в рядах.

— Люди кажуть! — підбігла тимчасом старенька жінка. Чи не бачили ви мого сина?

— Як му було на імя?

— Хрісто звав ся. Хрісто! Одинак то мій, сторожом був, лишив троє дрібних останків.

— А в котрім полку?

— Не знаю, кохані. "Брашнар" був.

— Но а ми "тухлярі"! — відповідають жовніри, показуючи на червоні смуги на шапках.

— Що то значить — питаю одного — "Брашнар" і "тухляр".

— "Брашнар" (від брашно борошно), тому, бо смужка на шапці, біла, як мукою досипана, а "тухляр" від випустки червоної мов нетла. З глупоти таке придумали. — А ти "русняк"?

— Так.

— Одного "руснака" лабили в нас. Дістали ся ми в два огні. Як косою стинало.

— А Турків?

— Також. Пізнати по крови на шанцях.

Нараз крики і сьміх; оглядаємо ся, молода жінка і кількоро дітий обіймають жовніра з рукою на темблику. Жінка питає ся:

— Здоров єсь, Ганю?

— Здоров, "само рена".

Але жінка бачить, що ліва рука висить йому безсильно, хилить голову на рамя мужа і від плачу трясеть ся. Жовнір мовчить, не потішає і йому також сльози плинуть струями по обгорілім лици.

Ідуть до шпиталю.

Тісно одна коло другого стоять тапчани; але їх мало, тож поміж ними на землї лежать "сламники". Сестри милосердя нарікають на недостачу лічничих матеріялів — на воєнним терені нема навіть бандажів. Богато ранених неосмотрено, кинула ся ґанґрина треба відіймати руки, ноги. Стони, скарги, кров, рани. В голові робить ся темно. Іду дальше там, де лежать вже осмотрені. Дивить ся на мене і усьміхаєть ся невеличкий жовнірик з білявим вусиком.

— Де тебе ранили?

— В ногу. Вже не болить. Турецькі кулі легко беруть. Кости не ломлять, манлерівські легкі.

— Щож, добре тепер?

— Богу дякувати. Гірше було як почкали ми в багні. То гірше чим рана. Прийшли ми до села, аж ту кажуть завертати і обходити неприятеля і там сховати ся. Обійшли ми — багно. Зимна, бо то ніч була. Якже ту положити ся? А треба. Положив ся я на бік — по плечі у воді. Як довго ми лежали, не знаю. Я почав дрімати. Аж нараз як через сон чую що ,наш підпоручник кричить і трутає мене: "Вставай, бо замерзнеш!" Ледви мене піднесли. Страшенна ніч була, страшенна. А тепер Богу дякувати, добре. Зле тільки, що Турок з нами. І по що тих бісурменів кладуть разом з нами?

Слухаю і мимохіть гляджу в кут, де на "сламнику" лежить Турок.

— Вмер — каже жовнір — і ніхто не хоче винести, а треба — вже чути його.

В другій салї жовнір вмирає. Коло нього сестри милосердя. На силу каже:

— А кулю віддайте жінці: "на спомин визвольної війни"

Сльози плинуть йому з очий — сестри плачуть також.

Але я вже не годен довше витримати. Та любов і ненависть, геройство і звірство змішали ся так з собою, що зворушеня стають понад силу.

Знов переходжу подвіре но котрім все ще волочуть ся ранені жовніри і бігає старенька жінка, шукаючи свого Хріста.

Добротливо сьвітить ясне сонце, як золотом мерехтить на листю, іскрить ся на павутиню, а в серцю росте жаль і біль розсаджує груди: здаєть ся, що се якась потвора розвинула зловіщі крила над нещасливою країною і гасне в ній радість, виростають терпіня і болї — все хоче понагорнути в свої захланні кігті.

"Народна Воля".

З АВСТРІЙСЬКИХ ЛІСТ ВТРАТ В ЛЮДЯХ.

Рег. 58 Ком. 13. Дмитро Андрейчук, ранений.
Рег. 23 Ком. 12. Іван Андрус, ран.
Капраль Антін Бабінський ранений.
Рег. 58. Ком. 15. Микола Бабайчук, ранений.
Рег. 38. Ком. 8. Іван Балог. ранений.
Рег. 23. Ком. 9. Йосиф Балог, ранений.
Фрайтер Рег. 23. Матвій Балог, ранений.
Інфант. Банчук, ранений.
Рег. 96. Ком. 15. Іван Бартовик, ранений.
Рег. 38. Ком. 8. Іван Береч загинув.
Рег. 38. Ком. 7. Стефан Беречь, ранений.
Рег. 23. Ком. 10. Павло Бедан, ранений.
Рег. 58. Ком. 15. Ілько Боднарчук, ранений.
Рег. 64. Іван Богдан, ранений.
Рег. 58. Ком. 16. Іван Бойчук, ранений.
Рег. 58. К. 16. Іван Бойко, ранений.
Рег. 32. Стефан Будай, ранений.
Рег. 58. Ком. 15. Василь Будзович, ранений.
Капраль Буковський, ранений.
Рег. 58. Ком. 13. Антін Химчак, ранений.
Жандарм Дмитро Чинкасин загинув.
Рег. 52. Стефан Черниш, ранений.
Рег. 58. К. 13. Гриць Дейзак, ранений.
Рег. 58. К. 15. Дмитро Дякун, ранений.
Рег. 58. К. 16. Антін Дмитрович, ранений.
Рег. 58. К. 13. Дмитро Донік, ранений.
Жандарм. Микола Доманович, загинув.
Рег. 80. Онуфрій Довган, ранений.
Рег. 64. Іван Драган, ранений.
Рег. 58. К. 16. Михайло Дрогомирецький, ранений.
Рег. 32 Ком. 7. Павло Дроздюк, ранений.
Рег. 61. Данило Думітрашин, ранений.
Рег. 58. Ком. 13. Петро Дюба, ранений.
Рег. 51. Павло Филипчук.
Рег. 58. Ком. 16. Іван Фотуйма, ранений.
Рег. 96. Ком. 13. Іван Франкович, загинув.
Рег. 58. Ком. 16. Микола Гродайцький, ранений.
Рег. 58. Ком. 16. Василь Гаврига, ранений.
Рег. 53. Ком. 13. Сидір Глум, ранений.
Рег. 23. Ком. 1. Стефан Гаушка, ранений.

Російські "реформи" в Галичині.

Як подають російські часописи, на висші адміністраційні становища в Галичині віддало російське правительство дотеперішного волинського губернатора Мельнікова і віцегубернатора Чарторижського, першого до Львова, другого до Тернополя. Туди вже відправив ся повітовий "предводітель дворянства" Уваров з Ностраду Волинського і множество поліцийних урядників, справників, приставів і др., що давнійше служили в губерніях полуднево - західного краю.

Орган російських чорносотенців "Русское Знамя" в передовиці зачеркує дуже просторy і радикальну програму...

"ПРОСЬВІТА".

Москалі забрали наш рідний край і розвязали наші товариства а з ними найбільше нам знане товариство "Просьвіти" у Львові.

Та невспіли кляті кати всього нам забрати бо наші патріоти на землі вуйка Сема видають дальше книжочки "Просьвіта". Дуже цікаві і поучаючі.

Коштує в Канаді на рік .... $1.50.

Ану запренумеруйте. Пишіть на адрес:

"PROSVITA"
83 Grand Str.,
Jersey City, N. J., U. S. A.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мужчина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землї в Манітобі, Саскачевані і Алберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домініяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочія, можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ—мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні. Коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В деяких дістріктах гомстедовець може приємщити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три долярі за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий поворичтував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти приємщин, може купити гомстед в певних дістріктах в цїнї 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість оброблюваної землї може бути зменшена тоді коли земля є корчувата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, [illegible]
712 & 722 McIntyre Block
Phone Main [illegible] Winnipeg, Man.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЄ!
REGAL WINE COMPANY Limited.
Telephone: Main 890. 721 Main Str., Winnipeg.
Ми маємо честь повідомити шановних читачів "КАНАДИ" [illegible]
REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

ДО КАНАДИЙСКИХ - РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.
НИЖЧЕ ПІДПИСАНА КОМПАНІЯ МАЄ ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ ВАС, ЩО ОНА МАЄ [illegible]
НА ПРОДАЖ 27,000 АКРІВ
прекрасної добре уєшеної землї, готової до ораня, по ціні від $18. до $30. долярів за акер, по дуже пристуній ціні. Одна десята часть кеш, а решта на девять років на виплат з процентом 7% відсотки. Ся земля лежить в Тоншипі 14-8 і 15-8 на захід від Брокенгед ривера, доброї сповнати, води, ліса і пасовиска подостатком. Се єсть в дистрикті где рад провінціональний заводить в зіркову рільничу фарму, щоби доказати що си часть Провінції може випродукувати. Нова желізна дорога буде також там збудована.
Тепер коли пшениця, овес, ячмінь і лен так дорого коштують, аще і будуть більше коштувати в 1915, по причині війни, коли худоба буде щорав більше платити ся, се єсть найлучший час купити собі кусень землї заки ціна підскочить в гору. — Розумійте справу і купуйте тепер. По повні інформації пишіть до:
THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Телефон: St. John 221.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і нерворядної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з взгляду на сьвята, ми постановили, знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Лїпше за гальон	$1.50
8 лїтний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба лїпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова флишка від 25ц до $1.25.
На замовленя висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko,
175 Henry Ave. Phone Main 1786. Winnipeg, Man.

КАНАДА

,,КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді: $1.00
За границею: $1.50
Видає: РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адрес: "КАНАДА"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA
ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА

,,CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: "CANADA"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II Вінніпеґ, Ман. Четвер 12-го Падолиста 1914. Число порядкове 62. Winnipeg, Man. Thursday November 12th 1914. Число 44.

Воєнні Вісти.

НІМЦІ ЗМІЦНИЛИ СВОЇ ПОЛКИ НА ПРАВІМ КРИЛІ І РОЗПОЧАЛИ СТРАШЕННИЙ НАПАД НА СОЮЗНИКІВ.

По коротнім спочинку знов розпочалась страшна різня. Німці здобули назад Діксмуд.

Париж 11. падолиста.

Воєнне бюро оповіщає, що Німці знов розпочали усильну борбу на лінії межи Ню Порт і Лис. Щастє то одним, то другим сприяє. Французи взяли Ломбардиє а Німці Діксмуде. Німці як показує ся, змінили сильно свої полки на правім крилї і припискають сильні інфантерійні атаки, забираючи позиції багнетами. Війска, котрі були в окопах через довгий час дістали пофмені, а на їх місце прийшли нові, котрі прють наперед з великою завзятостю.

Союзні армії тримають ся добре і кождий пядь здобутий Німцями коштує їх дуже богато. З правдивого жерела доносять, що Німці зачали знов зачінну акцію на цілій лінії.

ВІЙНА І МИР.
Повисший образок представляє нам французку інфантерію машеруючу до огню через околицю славних виноградів в Епернай. На боці видимо як женщини і цивільні спокійно працюють при збираню винограду.

ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИК ІМЕНОВАНИЙ КОМЕНДАНТОМ СХІДНОЇ ПРУСЬКОЇ АРМІЇ.

Петроград. 11. падолиста.

Доносять, що німецький престоло наслідник дістав назначений головним командантом німецько - австрійської армії на східнім терені війни против Росії. На лівім крилі буде доводити теперішний генерал фон Гінденбург, на правім генерал Данкель.

РОСІЯНИ ПОБОЮТЬ ВСІХ: НІМЦЯ, АВСТРІЮ І ТУРЦІЮ.

Петроград. 11 .падолиста.

Російський генеральний штаб оповіщує, що новий "труболь" з Турком не дуже єму на заваді і не перешкодить російському маршови на Берлін. Всюда в східній Пруссії і в Польщі Росіяни роблять великий поступ і як раз уже доре приберуть ся в дорогу жадна сила не годна буде їх задержати, хотяй - би йто, що часть своєї армії суть змушені вислати проти Турка.

Російська армія в східних Прусах в околиці Лик побідила німецьку силу і посунула її аж до мазурських озер. Росіяни в поході на Краків забили місто Пиків. В Галичині Росіяни також посунулись на перед, забираючи Ряшів, Динів і Лиско. Перемишль знов відтятий від головної австрійської армії і его знов облягають російські війска. притягнувши той раз з собою великі французькі канони.

Се тільки за тиждень з російської фабрики депеш. — Тепер подивім ся на австрийські: —

Відень. (через Берлін і Амстердам). — Туркам сприяє щастє о їх воєнних операціях на Кавказі і на погранічу Еґипту, після донесень турецького воєнного штабу.

Турки заняли Шейхзаб уфорчковане місто в Еґипті і забрали чотири полеві гармати. [illegible] також відперли російські [illegible] до їх другої оборонної лінії.

Побили на голову.

Російський батальон дістав в голову побитий 33 милї на північний схід від Калиша в російській Польщі. Німці подонили богато Росіян.

Під Чернівцями.

Спеціальна депеша з Чернівець, на Буковині доносить, що Росіяни почивали важкі кроки в Басарабії і східній Галичині. З Відня доносять, що 9 падолиста Москалі бомбардували місто, однак їх батерії остали знищені. Передні російські патрулї, котрі підійшли близько до Черновець дістали відперті з великими стратами.

Болгарія не хоче.

Болгарія не хоче виступити проти Турка так, як її се приноручували представителі потрійного порозуміня, за що її обіцяли віддати Адріянополь.

Болгарський міністер в Римі заявив, що Болгарія хоче лише ту територію, котру Болгари замешкують, і що Болга[illegible] тимчасом невтральною.

Президент турецького парляменту Галіг Бей прибув до Букарешту в Румунії в важній політичній місії.

ВІЙНА В АЗІЇ.

Токай. Японія. — По десяти тижневій облозі німецький форт в Азії Тсінґ Тао не могу дальше устояти напротив японських і британських війск і капітулював з 2,300 жовнірами.

За то, що німецька залога капітулювала, а не піддалась японський цісар позволив німецьким офіцирам носити свої шаблї і утримувати свій військовий гонор. Капітан німецький говорить:

"Пять або шість день перед підданем фортеци наша стація бездротного телеграфу, дістала знищена, що унеможливило нам комунікувати з Певіном. Щасливий штурм наного форта Бісмарк штурмуючими японськими жовнірами, котрі без вагання кидались на час так, що їх трупи були повні [illegible] куль, прискорили здачу Тсінг Тао. Тогди вже ми пізнали що наш ґарнізон не зможе дальше витримати сильної бомбардації тяжкої артилерії. Тримати ся дальше, побільшило-б лише лісту убитих, що ні на-б не помогло. То мене примусило вивісити білу фану.

Німецький заступник в Пекіні доносить, що Тсінг Тау піддав ся два тижні скорше, як сего мож було сподіватись.

НІМЕЦЬКІ ГЕНЕРАЛИ В НЕВОЛІ.

Петроград. 11. падолиста.

"Русское Слово" доносить, [illegible] ми воєнними полоненими німецькими воїнами находить ся також два генерали: фон Макенгє і фон Ліберт. Та сама депеша доносить, що Австрийці напіючись скорого нападу на Краків, приказали всім цивілям забратись з міста.

ЕМДЕНОВІ КАПУТ.

Лондон, 9. падолиста.

Німецкий кружляк Емден котрий бушував по морю еще від початку війни і котрий накоїв так богато лиха Британії, Франції і других противникам Німеччини, дістав побитий і спалений а наостанку затоплений австралійским кружляком Сидней. Сидней скорійший від Емдена шукав за ним довгий час а найшовши приперт его до берега і згаратав своїми канонами.

Командант Емдена капітан фон Мулер і прінц Франц Йосиф з Гогенцолїв (не австрійский) і позіставші при житю моряки котрих забрали в неволю як воєнних бранців, зістали приняті зі всіма гонорами війни.

Емден був найбільшим пострахом на морі. Від часу війни затопив сам один більше як пятнайцять ріжних кораблів своїх неприятелів.

ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ.

"Курер Львовскі Поранни" з дня 30 вересня з надписею: "дозволено військовою цензурою" подає слідуючі **вісти про стан поодиноких міст і місцевостий в Галичині:**

Теребовля потерпіла сильно від огню. Два 21 вересня спалили ся: великі горожі і доми коло замку і передмістя: протягом трьох днів жертвою [illegible] пало 200 домів в ринку. Ратуш вратований, рівнож непарушена улиця від Соколів до кляштору Кармелітів.

В Підгайцях спалило ся лише кілька домів.

Гусятин, одно з перших галицьких міст, що пало жертвою воєнної заверухи, знищене до щенту наслідок бомбардованя огнію.

Чортків заняли Москалі зараз на початку війни. Людність утікала переважно до Бучача і Станіславова. Бурмістр міста. Др. Мозлер, виїхав з міста, — його заступником є Др. Козевер. Начальником міста именовано радника суду, Дра Дудревича. Місто живе давним житем.

В Угнові спалили ся лише два доми, хоча в околиці таліла завзята боротьба. Начальником міста іменований капітан штабу Тульбе.

Тарнопіль. — "Слово польське" пише:

"Місто вертає до нормального стану. Дотеперішний бурмістр Др. Мантель урядує дальше, маючи при боці раду додану російськими властями, зложену з судов. радників Заржицкого і Меруновича та міщанина Старчука. В місті спокій, дорожні нема, місто і околиця не дуже знищені. Ґубернатор Чарторіжскій обіздить околицю.

Грималів і Скалат непарушені.

Теребовля потерпіла наслідком крівавих битв в околиці.

Загалом — край над границею не дуже знищений, за се **на захід від Золочова** села спалені, а засіви знищені до щенту.

Копальні нафти в Бориславі і Східниці та рафінерия нафти в **Дрогобичи** не нарушені. Стало ся се завдяки англійсько - франц. дипльоматії з огляду на се, що Англіки і Французи мають ульоковані в тих копальнях великанські суми.

ХОЛЕРА В РОСІЇ, В ГАЛИЧИНІ І В СЕРБІЇ.

Вісти з Відня і з Риму згідно доносять, що холеру принесли на Угорщину і до Галичини Москалі. По прогнаню Москалів завдяки пильним заходам угорського правительства холеру на Угорщині знищено. Натомість в Росії і в Галичині холера ширить ся дальше. Бо Росія не має лікарів. Серед російського війска холера ширить ся з причини нездорового харчу і нечистоти та через те, що страву жовнірам дають зі [illegible] сятки людий.

Найгірше ширить ся холера в Сербії, особливо серед війска. Доси згинуло більше ніж 10 тисяч Сербів, переважно жовнірів — від холери.

Серед сербського війска було вже кілька грізних бунтів з причини поганого і нездорового харчу. Підчас походу не дають сербським воякам нічого їсти окрім гарбузів та сирих огірків.

УТЕЧА УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ ПЕРЕД МОСКОВСЬКОЮ ОРДОЮ.

Віденські нїмецькі часописи подають таку вістку:

"При кінци місяця серпня прийшло до Відня 160 українських дітий зі Станиславова в Галичині. Се переважно українські сироти з тамошнього українського сиротинця, а також і діти бідних робітників, котрі пішли на війну. Вся та дрібота ішла пішки під проводом 10-ти сестер Василиянок більше ніж тиждень.

У Відни заняв ся тими вбілованими українськими сиротами ратунковий комітет, котрий умістив їх у зелізничих возах, в яких живе і так вже кілька тисяч втікачів о голоді і холоді.

З Відня вислано бідні сироти до міста Лінцу в Тиролю де одно німецьке католицьке товариство жертвувало їм безплатне приміщеня.

Ся утеча українських сиріт зі Станиславова перед московськими наїзниками вказує, що і діти тепер в Галичині непевні свого житя. Памятати будуть бідні діти московське "освободженє" ціле житє.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у четвер.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поєдинчене число .... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації: "КАНАДА" 261 Fort Street, Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly

Published by RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address: RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Увага.

МІЙСЬКІ ВИБОРИ ЗА ПЛЕЧИМА.

Вибори до ради міста Вінніпег відбудуть ся дня 11 грудня, 1914 р. Сі вибори повинні горожани міста більше обходити як вибори в провінції. Наше місто нині далеко більше збирає податків як провінція, а фінансовий оборот касієра міста есть о два рази більший як касієра провінції.

В місті всі горожани платять рівні податки пропорціонально до своїх маєткових недвижимостий тому після справедливости, всі повинні бути однаково трактовані. Сего нема в нашім місті.

Зі всіх податковців міста мабуть лише одні Русини суть найгірше трактовані. Русин не має тих привілеїв що мають его сусіди. Він робить найтяжшу роботу, ним не всі коштуруються ся, платять найбільші податки, — зате найбільше терпять та еще і поскаржить ся нема кому.

Чия тут вина? Вина почасти урядників міста, а найбільша таки вина самого Русина-податковця. Він винен через свое недбальство і нерозумілість, або таки через тую стару болячку в его оці — хрунівство.

Може хтось образить ся так просимо дарувати за терпкий вислів. Однак образа все буде образою, а факт фактом.

Два роки тому назад коли Ферлей кандидував в пятій варді на алдермана на 1200 голосуючих він дістав заледво 400 голосів, третю часть. А де ж були 800? Були в місті, сиділи дома за печею і боялись стратити годину часу, шоби відбути свій горожанський обовязок і помочи собі самому. Чиж се не хрунівство? Як ні, то що ни шого?

Коли, як коли, але сего року нас найгірше притискають і сего року ми повинні інтересуватись мійскими виборами. Ставити своїх кандидатів, помогчи їм і їх вибрати, а наш вибраний хоть небогато, а все таки потрафить утерти не одну руську слезу. — Свій як не заплаче, то хоч скривить ся...

До діла, горожани!

НАГАДУЮТЬ.

Алдерман Скалітер повигадав контрольній раді, що великою потребою оказуєсь випементувати МекГрегор улицю від Дуферін до Селкірк. Контролер Мідвінтер сказав, що робота має коштувати 20.050 дол., а позаяк на сїй улиці нема жадних склепів, то він думає, що не потрібно всю улицю цементувати. Контролер Микартур був за тим, шоби улицю випементувати, по причині, що она лежить межи руськими церквами і есть ужива на через тисячі людей. Майор Дикон абсолютно став проти цементованя і квестія пропала.

Нам лише одно дивно. Чому пани алдермани і контролери аж тепер нагадали про сю так важну роботу в пятій варді. Они певно знають, що на внесок бувшого алдермана Стефаника еще в маю 1913 р. мійська рада ухвалила суму 20.050 на випементоване сеї улиці і поручила виконане роботи контрольній раді. Ся однак ігнорувала сей внесок і гроші обернула на роботу на полудневу часть. Сего року в пьятни ПП. Стефаник, Арсенич, Паньків і Ферлей чекали на мійську контрольну раду з просьбою, шоби роботу зробити. На їх прошенє відповів предсідатель ради контролю Кокбурн, що просьба буде виповнена і що нещасной МекГрегор буде випементований ... гроші на випементоване бе... лани межи Селкірк а Прічард і межи Поверс і Андрюс. Там пішли гроші на роботу що лиш кількох потрібна.

Тепер перед виборами наші алдермани і контролери знова "цементують" висками. — хотять нас здурити, шоб лише дістати наші голоси... Не вдасть ся їм. Ми їх поспитаємо як до нас прийдуть. Будьмо готові!

СПРАВЕДЛИВІСТ МІЯСКОЇ УПРАВИ?

Недавно подались ... що контрольна рада в ситинґ минувшого понедїлка відкинула пропозицію цементованя наш більше нам потрібної улиці МкГрегор межи церквами, що мало коштувати лише $20.-000. Сума на сю роботу ухвалена вже два роки і ей ужили на сант-енд. На другий день в вівторок мійскі "батьки" робочого комітету ухвалили, шоби випементувати Ривер улицю від Майн до Осборн що має коштувати 77.500 дол. Чиж се не глум. І ніхто не протестував. Цікаво би знати где були наші алдермани з пятої варди Скалітер і Риг?

Ходить чутка що один з них розказував бабам як їм добре буде коли они дістануть право голосованя!

НАСИЛЬСТВО.

Нещасний наш нарід. Ціла його історія се одно пасмо терпінь. Ледви скінчить ся одно лихо і засвитають ясні сонічні лучі, а вже на овиді починають появлятись хмари.

Ледви перебули ми татарське лихолїтє, прийшло ярмо польське та московське. Ледви скинули ми в одній части нашої Вітчини, на галицькій Україні панщизняні окови та польський обух; ледви прибрались ми і приготовились до красшого житя, а вже новий узар задав галицькій Україні "самодержець всеї Росії", московський цар.

Не досить було йому знищеня самостійности України; йому треба було сягнути ще своєю кріпавою рукою по останню нашу дїльницю; тут хоче він знищити останки великого народа, знищити сей малий, хоч сам собою сильний осередок нашого житя, що дістав захист в Австрії.

Занявши столицю галицької України, місто Львів, знищила московська рука наші інституції. Наших передових передових людий увязнено й вивезено до Росії, або прямо помордовано. Наші села й міста зрівнано з землею.

Хоч як страшний наїздник мимо сього мож було надїяти ся, що одно хоч наше добро він пощадить, нашу віру. Се ж добро, яке є сьвятим чувством в серци кождого, яке лелїє чоловік на дни своєї душі; се не матеріяльне добро є найдорожшим для кождого, хто з ним виростав.

Але видко московський деспотизм сягає так далеко, що навіть чувство хоче закріпостити. А щоб нарід не мав навіть місця і змоги вилити своїх чувства перед престолом Все... ні сьвятині, наші сільські церкви.

Та знищене сих сільських церков, ще йому не вдоволило, ще остали нашими львівські руські церкви. В них збирали ся наші львівські мученики, щоб разом з нашим архипастирем, митрополитом занести тихі жалі молитви за Царя царів, за свій нарід, за свою рідню.

Понура тишина в Сьвятоюрськім храмі у Львові. Лучі сонця продирають ся несьміло через барвні вікна; наче би не хотіли перешкодити нещасливим в їх молитві. Кождий, що приходить, клякає в нишім кутику, та достроює ся до других. У всіх них одно на думці: недоля рідного краю. Ще недавно мріли вони про наші часи, про красшу будучність. Недавно ще розмовляли вони о своїм рідней та тішили ся великими планами. Здавалось, ось-ось сповнять ся їх мрії. Та не довелось... І серед таких важких думок похнюпили голови, а тут і там чути приглушені ридання. Тишина.

Нечайно повстав в храмі неспокій. Кождий мимоволі зриває ся із свого місця, біжить на середину церкви та дивить ся в напрямі царських врат. Вони з повагою отвирають ся, а перед престолом являєть ся довго ожиданий, всім їм дорогий Архипастир. Немов блискавка перелетіла по церкві. Кожде око засияло огнем. Се ж одинокий їх провідник, який лишив ся зі своїм стадом, являєть ся перед своїми. Кождий чув себе членом одної нещасної родини, якій провід дає її духовний батько.

Почалась Божа хвала і знов полились горячі молитви перед престол Того, що кермує судьбою народів, що розділює землі...

На проповідницю виходить Архиерей. Мала громада затаїла в собі дух, щоб не випустити ні одного слова яке вийде з його уст:

"...Мій народе нещасний!! Не одну злидню перебув Ти, перебудеш бодро і сю тяжку хвилю. Не нам на прю станути з переможцем. Треба коритись... В Бозї надія, що побідоносний володїтель пошанує наші сьвятині, нашу віру, нашу народність. Скріпивши свої душевні сили, в спокою очікуймо дальших подій..."

Скінчила ся проповідь, нарід дійсно починає вірити, що й наїздник має совість.

З заду, в лавці сидить російський офіцир, що слухав проповіди. В спокійнім тоні проповіди добачив він знамена бунту.

На другий день не стало Архиерея Митрополита у Львові. Його вивезено в глибину Росії.

Приходить празник Рождества Пресьвятої Богородиці. Наші недобитки знова спішать до Сьвятоюрського храму. Отвирають ся царські врата, а з них вже иньший архиерей: волинський, архиепископ Евлогій. Се вже не наш! Се наїздний повним володарем — переможцем.

В Сьвятоюрськім храмі у Львові не чути вже рідного слова. Московська мова плине з проповідницї, її чути в парохії, в урядї, нею говорять сьвяті, чужі церковні чиновники.

А на Сьвятоюрськім храмі стоїть камінна стать сьв. Великомученика Юрія. Сьвятий сидить на кони і золізною списою пхає в змія. Ось-ось загине змій. Вже не довго його панованє. І тоді назад верне велавні мученик - Архипастир і наново поплине в Сьвятоюрськім храмі рідна пісня і рідне слово.

"Свобода".

ГЕРОЙСТВА СОЮЗНИКІВ ЗАПИСАНІ БУДУТЬ ВО ВІКИ.

Північна Франція, 10-го падолиста.

Ипрес є знов сьвідком найбільшої военної заверухи. По десяти-дневній борбі наповів яка була найзавзятійша і найкровавійша підчас теперішної війни. Німці на ново старають ся зібрати свої розбиті сили, употребляючи які лише мож дістати вояки і канони, щоби наново розпочати свое весілля страшенної різні.

Коли історія послідних десяти день буде написана детайлично, як коли така буде, то сьвіт пізнає що се була найзавзятійша борба, в якій коли небудь люди брали участь. Геройство сіяє на кождім місци. Відвага і сила нервів британського війска, були майже надлюдські. Французи знов били ся з неописаною хоробростю. Однаково по обох сторонах се була лише страшна різня в котрій всяка гуманна сила зістала знищена, розбита, зметена мов помелом через найбільше нищучу силу артилерії.

"Ми лише чекаємо на певну смерть", — говорив бельгійський офіцир минувшої ночі. "І дивуємось чому она не приходить серед так пекельного огню шрапнелів. Се есть війна без тями і без неспокою... Перше, куля я був певний... шипот. Всякі наші праці, заходи і труди нераз нам приносили яку-таку приємність. Індивідуальні геройства рахувались. Але тепер тут в'около Ипрес, що може чоловік зробити — інфантерія, або кавалерія? Тут канони роблять свою роботу випльовуючи град шрапнелів, несучи смерть і знищеня. Є се канони проти канонів, а люди служать їм лише за піль, безборонні, як осінний лист підчас сильної градової бурі. Наші люди валяють як листє з дерев. Земля укрилась купами трупів, пересякла наскрізь людською кровю а однак нема побіди ані по одній, ані по другій стороні. Один тиждень смерти. Позиція змінить ся трошки, то всьо — і знов убійство і знов смерть має свої жнива.

Німецькі страти мусять бути страшенні. Як великі суть они, годі сказати. Може часом ми перераховуємось, однак як-би не було через послідних десять день, вони з такою вальовністю себе жертвували, як колись на полях битви межи Олдурманом а Суданесою. Кайзер есть се новий Магді, за котрого народ гине масами ідучи з фанатичною резиґнацією на немину смерть.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.

Стара і солідна всім добре знана фірма.

А. Каракоцюк
Завідатель чужинецького відділу.

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ
КАЛЕНДАР НОВИН
НА **1915** РІК
ВЖЕ ДРУКУЭ СЯ!

З причини війни не буде в Канаді ані одного старокраєв. календаря. **КАЛЕНДАР НОВИН** не тільки заступить всі старокраєві календарі, але крім того буде **НАЙЛІПШИМ І НАЙБІЛЬШИМ** календарем в Канаді.

Що буде в календарі Новин, се наразі наша тайна.

Для тих, що читають Новини вистарчить, як скажемо, що так само як "Новини" не задруковують папери на дармо, аби чорнило ся, так і Календар "Новин" буде **НАЙБОГАТШИМ В ЗМІСТ КАЛЕНДАРОМ, ЯКИЙ КОЛИ НЕБУДЬ ДРУКУВАВ СЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.**

Ціна великого Ілюстрованого Календаря "Новин" на 1915 рік виносить всего

50 ЦТ.

Замовляти можна і належить вже тепер.

Хто не замовить сейчас може наразити ся на се що пізнійше нашого Календаря не дістане і за пятку, бо наклад невеликий і скоро буде вичерпаний.

Хто замовить 10 календарів, дістане 2 календарі за дармо.

Для книгарень звичайні книгарські услівя.

Замовленя з грішми належить присилати на адрес:

NOWYNY, Edmonton, Alta.

Замовлень без гроший не приймає ся.

Всї замовленя будуть нумеровані сейчас, як приходять і календарі будуть вислані після нумерів. Тому хто спізнить ся, сам на себе буде нарікати!

Іван Нечуй Левицький.

ЗАПОРОЖЦІ.

(Конець)

Маруся і Карпо сіли на лаві і обоє задумались. Тепер тільки Карпо опамятував ся зовсім, як поговорив з живими людьми, посидів у хаті. Він неначе прокинув ся од важкого і чудного сну, роздивляв ся при сьвіті дня на все живе і тільки згадував той сон, що вже розлітав ся неначе в аповітрі. А Маруся сиділа та все згадувала, як то було колись в хаті її батька. В її батька хата була така сама невеличка, але далеко багатша, була обвішана рушниками, шаблями, пістолями. Все те оружжя висіло по стінах поміж вишиваними рушниками і хрестами з квіток і васильків. В її батька було що їсти й пити, бо було в його стільки степу скільки оком скинути; в його була отара овець, були воли й корови. А які коні мав її батько! Як той сеповий вітер літали вони по степах. Був у його і ставок і млинок і садок, а в садку була пасіка.

— Ви, тітко кажете, що се Мужичин ґрунт з давніх давен. Адже ж у давнього Мужика було богато степу. Його поле йшло оттам од самої балки та аж до самого Дніпра.

— Може воно й було коли Музичине, а тепер то панське, то ляхівське. Ми й живемо більше заробітками. А ще недавно паштаки дід чумакував, посилав не одну паровицю і в Крим по сіль і на Дін по Рибу.

Уже настав вечір. На стіні зачервоніло проміння сонця як жар у печи. В хату війшла бабина невістка; вона прийшла з поля з маленькою дитиною на руках, повісила колиску, поклала диттину, а сама кинулась до печи і почала варити убогу вечерю. Невістка була бідно убрана, в старій одежі, в товстій сорочці. З поля прибігло нитеро овечат та четверо поросят.

— Чи вже у вас і коровки нема? спитала Маруся, поглядаючи через віконце на білий двір, на драну повітку.

— Де вже нам й корову держати! промовила невістка і пішла заганяти вівці.

— Маруся вийшла з хати слідком за молодицею, подивилась на обідрану повіточку, на убогу оселю, потім пішла в садок і довго дивилась на зелений степ, на балку, засаджену вербами. Карпо вийшов слідком за нею і не зводив з неї очей. Маруся пішла в садочок, походила по садочку і почала плакати... потім стала коло вишні, ще раз глянула на сине глибоке небо, все залите останнім червоним промінням сонця. Сонце впало десь у степу, неначе потонуло; останній червоний промінь зачепив ся на хмарі і розтопив її на червоне золото. Маруся глянула на тту хмарку, зітхнула важко і знов стала калиною. Знов на тій калині зачервоніли з верху спілі ягоди; кущ навкруги запьянів білими квітками. Настала чудова зоря на ніч і калина вкрила ся росою... роса закапала в криницю... то були Марусині сльози. З криниці так і піднялась вода, полилась через край по траві, потекла річенькою аж до синього Дніпра. Карпо все те бачив і не здивував ся після того дива що він недавно бачив. А злосьвита вся сім'я Музиченків вийшла в садок дивуватись, де то за ніч виросла і зацьвіла калина і сповнила росою з листя всю криницю водою... затопила невеличкою річкою балку.

А гетьман і Запорожці все стояли під золотим хрестом молились Богу та все поглядали на те місце, де стояла калина. І в той саме час, як Маруся стала калиною в Музиченковому садочку, в той час Запорожці побачили, що коло хреста знов зазеленів кущ калини, зачервоніли ягоди, забіліли квітки. А під калиною знов заблищала криничка, ще й вода бовталась в криниці, неначе хтось от-от тільки що набрав з неї води. І в той час знов засьпівав пісню чудовий дівочий голос, тільки та пісня була ще жалібнійша, ще смутнійша. Той голос ніби заголосив над домовиною рідної матері і разом з тим голосом заридав гетьман, заплакали Запорожці як малі діти. Ті сльози закапали на жовтий пісок і вкрили його і змішались з Дніпровою водою. А на золотому хресті, на терновому вінку ще гірше зачервоніла сьвіжа кров, закапала і облила золотий хрест аж до самого долу. І з тієї крови виріс виноград, обвив ся кругом хреста, зазеленів листом, зачервонів ягодами.

Карпо Летючий діждав ся ночи і в глуху північ прийшов у своє село, розпитати що там ділось од того часу, як він розбив байдака. Він нишечком розбудив свого одного товариша і той йому розказав, що вже Карпову батьківську хату продали; продали все що було в хаті і оддали купцеви за розбитий байдак, а начальство присудило дати Карпови двісті різок на скелі коло самого Ненаситця, як би тільки він вернув ся до дому. — Олеся, його кохана Олеся вже давно повінчалась з другим дотемацом.

Карпо заплакав, стоячи коло рідної оселі і тіхіж таки опчи на віки помандрував за границю, аж за синій Дунай. І не стало про його чути ні віcточки. Всі так і думали, що він утопив ся, або розбив ся об скелї на Ненаситцеви.

ВАЖНЕ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Старайтесь сїяти Люцерню-(Альфальфа), з котрої суть найбільший дохід.

Перший раз удав ся збір люцерні в Канаді на захід від великих озерів. Похвала за се належить правительству Манітоби і его департаментови рільництва, котрі зібрали 1517 фунтів чистого і здорового зерна люцерни з десять-акрової фарми в Ніпаві. Зерно люцерни коштує 1.15 за фунт. Згаданих десять акрів видали майже по 253 фунти на акер, вартости $290.95 з одного акра. Коли зважимо, що з акра пшениці можна мати лише від 16 до 19 дол., то управа люцерни представляє собою немірну вартість для фармерів.

Пан Джордж Лавренс міністер рільництва в правительстві, в Манітобі, котрий є сам фармером розказує як его департамент до сего дійшов: — "Минувшого року" — говорить він — "ми дістали десять акрів землі від Г. Првіна в Ніпаві. Купець землї, що нидав минувшого року найлучший плід кукурузи в провінції. Ми засіяли се поле люцерною, сіючи рядами на три фути від даленими, ми також защепили насінє відповідними бактеріями. Два рази підчас сезону ми скосили верпики люцерни косаркою і оставили їх лежати. Они зробили гейби навіз. Сего року ми позволили рости ... рости, а позаяк она була віддаленими рядами сїяна, ми могли сполоти неяке зело, яке лише показалось.

"Ростина виросла прекрасна і дійшла знаменито. Ми її вкосили і вимолотили машиною конюшиновою, котра здаєть ся есть перша, що була ужита по сїм боці великих озер. Позаяк ми мусїли бути дуже осторожні в приборі насїня, ми вибирали его руками. — Тому вартість его есть далеко більша від звичайної ціни. Ми тепер знаємо, що люцерна може бути управлена в Манітобі і буде дозрівати. Добре управлена земля засїяна конюшиною приносе пять до шість тон від пані від акра. Така пашня есть дуже пожива для худоби і тон її рівнаєть ся тоно ... бранту.

Від нашо департамент рільництва робив старання чи можна в західнім кліматі виплекати конюшину (алфальфа). Проба удалась знаменито, з котрої одержано насінє, котре не тільки що дозріває, але ще й принесе більше користи як другі сего рода насіня спроваджені з теплійшого клімату. На алфальфі есть нечувана користь. Добре би було, шоби наші фармері старались також по троха управляти алфальфу. Праці, як вишмо, богато, але за-то користи еще більші. — Шоби знати як науково сіяти алфальфу, треба мати пояснення, котрі на жадане вишле даром департамент рільництва в Манітобі.

ВІЙНА.

Гадюкою підкравшись тихо
До роду людського, війна,
Несе з собою тяжке лихо.
Злобу та смерть несе вона.
Що допустили дипльомати.
Щоб заговів ся Ближній Схід:
Одним достануть ся потрати,
А другі діждуть ся побід!
Школа жінок та бідних діток:
На кошт їх хижий капітал
Знов підійма свій заробіток,
Дорогоцінний ідеал!
Без жалю губить він народи,
Руйнує цілі край. —
І що йому чужі пригоди,
Де бачить вигоди свої?
Тут в оруд затопчуєт ся право
Панує груба сила тут:
Сліпих борців химерна слава
Калічить і життя і труд:
Простріляючи кульми груди
Жаль забувають і любов
Ворожим духом нині люди,
Мов львів, проливають кров.
Се — піби добрі християни —
Ні, бо Христос заборонив
Наносить нашим ближнім
рани.
Та верх взяв сатанинський
вплив!
Давно Евангельського Слова
Забули заповіти ми. —
Заволодїла сьвітом нова,
Фальшива віра Князя Тьми!...
Йому потрібно жертв без ліку,
Неправость сіє тільки він,
Щоб не підняв ся чоловік
Вже більш з під трупів та руїн.
Він праці чесної не хоче:
Раз придушить її з між, —
Братерство дороге ...
Жадає знищить на землі...
А гіршої немає кари,
Війж ся уйміть ся війна,
Ті пекельні пожари
Та море гірких біт без дна!
Лихе злодійство повне муки!..
Скорійш би Грек і Славянин
І Турок — простягнули руки
Друг другу в лішу з всіх
годин!
Нехай на мирну працю спільно
Племена рабські стануть враз
І розвиніть їм мирний рай.
Де нині бють ся мимовільно!

Сергій Бердяєв.

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома від ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Selkirk & Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 9-10 вечером. Telephone: St. John 800 а також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, знаній під назвою Приватного Шпитали від ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

Беріть горожанські папери.

Коли як коли, але тепер кождий наш краян пізнає вартість горожанства Канади, коли тих, що его еще не прийняли виділюють всюда з роботи. Тих, що тут лише короткий час жалуємо, але тих бикiв,що вже в Канаді по 5 до 10 років і не здобулись прийняти горожанства, не жалуємо і боронити не можемо. Хто не став еще горожанином Канади, а має до сего право, нехай сей час зголосить ся і присягне на папери.

Зголошуйтесь до
Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

ПОВДІОМЛЕНЄ.

Позаяк много моїх костумерів і знакомих відносять ся до мене з ріжними старокраєвими справами і шоби не марнувати на дармо часу, проте повідомляю всіх, що тепер по причині війни, почта між Австрією і Канадою не курсує і не знаємо, в чиїх еще руках наша країна опинить ся. Зі всякими новими справами затримайте ся а з неповідінченими, старими, прошу удатись де мене і я по можности дам Вам потрібні інформації.

З поважанем
Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

Велика Сьвітова війна.

Кождий з нас інтересуєть ся війною. Всі радо читаємо новинки які тільки мож захопити про війну. Новинки воєнні різні і где які дуже часто самі собі противорічать. Щоби найлучше розуміти розложене армій, поля битв і місцевости потреба мати перед собою Воєнну мапу Европи, где все як найдокладнійше означено. Таку мапу можете легко набути у нас. Кождий хто пришле нам предплату за "Канаду" в сумі одного доляра буде читав нашу часопись цілий рік а такому сейчас вишлемо Воєнну мапу Европи.

Така мапа сама коштує 50 цт. Отже користайте з нагоди і висилайте предплату на адрес.

Ruthenian Publishing Co., Ltd.
"CANADA"
261 Fort Str., Winnipeg, Man

Вже вийшло з друку десяте число
ЦЬВІТКА.
Ілюстрована часопись для української молодіжи в Америці.

Кождий український батько повинен записати "Цьвітку" для своїх дітий.

Виходить раз у місяць і коштує лише $1.00 на рік.

Пишіть на адрес:
"FLOWERET"
83 Grand Str.,
Jersey City, N. J., U. S. A.

П. П. АЛЕХНО.
Русько - Польський заклад фотографічний, поховний і погребовий. — Автомобілї для винайму, карити на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN

Заснований 1900. —
ДР. МОРДЕН,
Дентист,
котрого зараз сеї часописи рекомендує **Сотни людий** скористали з нагоди зниженя цiни за направлюване зубів.

ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.

Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

Тягнемо зуби без болю.

Маємо прирядн за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.

Наша адреса:
482½ Main Str.,
Realto Block,
Winnipeg, Man.

ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone: - - St. John 605.
Jas. Hennesey, Propr.
Коли хочете випити зимного склянку пива то вайдіть до „ОНТАРІО". Чисті лікери і добрі цигара, в пул рум 12 столів. Добра для началу.

SAVOY HOTEL
C. F. HERBERT, Властитель.
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.
Добрі вина, лікери і цигара.
Для бордингерів все по специяльних цінах, а для дітий за половину ціни.
Отворено в день і в ночи.
Телефон Garry 4456.

THE SELKIRK HOTEL
Новий і модерний.
T. H. Nesbitt і J. M. Wilson Prop's
першорядний готель в північнім Вінніпеґу. Станція і вікт від $2.00 і вище на день. Найлїпшого сорта напитки в буфеті.
602-804 Main st. Phone S. J. 2533.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. Ві сяких процедурах удавайтесь до нього.
Phone M. 2038. 210-11 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

КУПІТЬ! — ЧИТАЙТЕ! — І ЗНАЙТЕ!

Сими днями виходить з друку книжка під заголовком:

„ВЕЛИКА ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА"

яка обіймає поверх 100 стор. друку і богато воєнних образків. — Довідаєтесь з неї все, що Ви повинні про війну знати!

За що і як воюють теперішні европейські держави? Опис війни на всіх теренах від початку аж до нині. Як Москалі здобули Галичину і як їх тепер звідти виганяють. Як боронились наші брати проти Москалів.

Коли ся війна скінчить ся і хто побідить?

Що стане ся з нашою Вітчиною і нашими братами по скінченю сеї війни? — Все се Ви повинні знати, а довідаєтесь з нашої книжки, яка коштує лише .. 40 цт.

Гроші посилайте "моней ордером" або почтовими марками — на адресу

Хто пришле 50 цт. тому вишлемо окрім нашої книжки "Велика Европейська Війна" також гарний кишенковий календарик і велику мапу Европи.

„WIJNA"
560 Aberdeen Ave., Winnipeg, Man.

Замовляюча картка на „Канаду".

Ruthenian Publ. Co. Ltd.,
261 Fort Street, Winnipeg, Canada.

Прошу о висилку мені „Канади" почавши від........

Імя ....
Адреса ....
Почта ....

Прошу вирізати сю картку і вислати на адресу: „CANADA" 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

НЕ КИДАЙТЕ ПЕРЛІВ МЕЖИ СВИНІ.

Котрий нарід гідний волі? Той, котрий вміє шанувати волю. Котрий вміє пошанувати не лиш свою волю, але й волю других.

Англійці вміють шанувати волю других і коли побороли Бурів, дали їм таку широку автономію, якої лише Бури вимагали. Коли нині громадка непримиримих таки бунтує ся, сьвіт їм дивує ся, бо не знає, чого вони властиво хочуть. Але не дивує ся ніхто, що прем. Бота, т аком колишній провідник Бурів, бере за збрую і без надуми йде бороти ся з бунтівниками.

Англійці вміють шанувати волю. Колиб нині побідили Німці і взяли велику Британію і Францію в ярмо, булаб се катастрофа для цивілізованого сьвіта. Кождий прихильник свободи, без уваги на народність, вважав би скасоване англійської і французької волі за страшне нещасте. Колиб однакож побідила Англія і Франція, німецький народ, як народ, не стратив би нічого, бо Англійці і Французи пошанувалиб німецьку культуру і розширилиб його волю. Навіть втративши державну самостійність, Німці не потребувалиб покидати своєї мови, своєї літератури і своїх звичаїв. Коли Німці чують ся тепер загроженими, то лиш зі сторони Росії. І дійсні прихильники вселюдської свободи не вважають за нещасте для Німеччини, як би Англія і Франция її побідили. Англія і Франція доказали вже, що вміють цінити волю, бо вміють цінити не лише власну волю, але й волю других народів. Пруси доказали, що не вміють цінити волі других народів, доказали, що не розуміють ціни дійсної волі, бо перемінили цілу Німеччину у одну велику касарню і свободолюбні сьвіта мають повну підставу побоювати ся їх тріумфу.

Лише той нарід гідний волі, котрий вміє шанувати волю, не лиш свою, але й чужу волю.

Один народ, котрий тепер найдуже домагає ся волі, є народ польський. Кождий чоловік, що вірить в волю народів, признає, що Полякам належить ся воля, бо вони є самостійний нарід. Але при сій нагоді мимоволі приходить на думку питане: Чи гідні Поляки волі? Чим доказали Поляки, що вони гідні волі?

Поляки в неволі. Три держави поділили ся Польщею. Тяжко дихати Полякам в Німеччині, бо Німці тримають їх остро в карбах. Лекше їм жити вРосії, але й там нагайка частенько свище по свободолюбних польських спинах. Найбільша їх воля в Галичині, бо через щасливий склад обставин і привілеї дідичів та богачів лишене їм в додатку до безмежної волі також пановане над чотирма міліонами Русинів. Яке то польське пановане — краще не пригадувати. Добре його тямимо. Таке воно славне, що коли лиш бувало в парляменті в Берліні піднесли Поляки скарги на німецькі переслідування, то вистарчило лише сказати: "А що робите з Русинами в Галичині?" і вся дискусія на тім кінчила ся. І те славне польське поступовання з Русинами так сильний розголос собі роздобуло, що навіть тепер, коли підчас війни зачали ся балачки на тему відбудовання Польщі, то лондонський "Спектейтор" вважав за відповідне вкинути замітку, що при відбудованню Польщі Росія повинна вимогти від Поляків гварацію, що не будуть гнобити Русинів. Декому може се виглядати на глуму замітку, бо звісно, що як Росія є для Русинів за вісімнайцять, то Польща є за без двох двайцять. Тимчасом в замітці "Спектейтора" містить ся страшний закид. Се є закид, що Поляки не розуміють вартости волі! Поляки мають в цивілізованім сьвіті славу ще гірших гнобителів, чим Росія! Росія має жадати гварації від Поляків, що не будуть надуживати своєї волі! Не Росія є дика, жорстока і варварська, то що в такім разі є Польща, котру европейська опінія ставить нижче Росії?

Поляки не розуміють вартости волі! Хто є провідником оплачених російських пособників? Поляк — Пуришкевич! Хто є Бобринський? Змосковщений Поляк! Хто найзавзятіше в світі виступає проти української народности, мови і українського відродженя. Не Москалі! Поляки і польські перевертні!

Волі гідний лиш той народ, котрий вміє пошанувати волю, свою волю і чужу волю. Поляки не мають волі в Росії. Коли тепер не повстають проти Росії, то лиш тому, що бояться. Коли Поляки переважно показали ся тепер москвофілами, то лиш тому, що більшість Поляків живе в Росії і так чують ся в дома в царстві нагайки, що нема надії на те, аби встали проти неї. Росія тому лише дає тепер Польщі обіцянку автономії, що автономна Польща не буде ріжнити ся від автократичної Росії... і Росія певна сего! Факт, що навіть австрійські Поляки, які мали повну волю, якої лише забажали, тяготіють тепер до Росії, сьвідчить, що в умах Поляків затерта ріжниця між волею а політичним зеднанем. Воля для них мертва буква!

Поляки не вміють шанувати своєї волі і не вміють шанувати чужої волі. Найлучшим на се доказом є відносини Поляків до Русинів. Англійський журнал ст. що розуміє вартість волі, жадає, аби Росія домагала ся від автономної Польщі гварації, що вона не буде гнобити Русинів...

Народови, що домагає ся волі, малиб стайити домагане, аби передовсім загварантував, що буде шанувати волю...

Але треба би! Польський народ є в теперішню пору в ряді народів - гнобителів поруч з Москалями, Прусами і Турками. Пруси надуживають своєї спромоги гнобити другі народности. В інтересі волі і цивілізації є найти спосіб на ограничене сего їх морального каліцтва. Дехто каже, що найлучшим ліком на се каліцтво булоб показати гнобителям вартість волі, ставлячи їх в положене поневолених. Терпка се школа, але спасенна. Поляки однакож знаю сотки літ вчили ся в сій геркій школі і, як видно, не навчили ся нічого. Замість навчити ся симпатизувати з угнетеними, вони зітхають за нагодою утиітати других. Діявольська втіха вшехполяків що при їх помочи потерпіли галицькі Українці такі страшні удари, які вже описувано подрібнійше в часописях, перевисшає навіть втіху "Нового Времени". Вшехполяки, що гноблене українства поставили собі за релігію, тішать ся нині, що підставили ногу Українцям перед Австрією так, що та вигубила сотки невинних українських мужиків, підозріваючи їх о — симпатії до Росії а навіть підозрівала митрополита Шептицького: тішать ся навіть, що Росія на глум і голову викидає тепер польщину зі східної Галичини, бо — рівночасно з тим нищить також український рух.

Що се не є голословне твердження, наводимо на примір виімок з загально звісного між Русинами (бо на жаль Русини масово піддержують його своїми передплатами) польського "Америка Еха" з Толідо, О.

"Всі реляції, оповідає Америка Ехо, "які містили ми від початку війни про становище Русинів в Галичині, були цілком вито з собою згідні: всі вони ствердили, що руський нарід разу і рішучо відвернув ся від Австрії, забуваючи про руські марки і політичні привілеї, якими обдаровувано "Українців". Вже з початку війни австрійські власти підприняли численні арештовання серед Русинів, так серед т. зв. "москвофілів" як і серед "Українців". З сего причини ходила до намісника Коритовського депутація "Українців" та звертала йому увагу, що політійно-військові власти очевидно не розбірають ріжниці між "Українцями" а "москвофілами". На те мав сказати Коритовський: "Ще правда, а сам не знаю, яка в теперішню хвилю є ріжниця між "Українцями" а "москвофілами". Хиба така, як між Жидами а Ізраілтянами". Про митрополита Шептицького мали ми відомість з дуже певного жерела, що враз з цілою капітулою інтернували його и яко власти, як "політично підозрілого". В реляціях, що перейшли до преси, про заняте Львова, мали ми посередне ствердженє сеї вістки в інформаціях, що військові власти "проновували" митрополитови Шептицькому, аби виїхав під ескортою до Відня. Очевидно забракло часу на виконане сеї "пропозиції". Всі ті факти вказують вистарчаючо на те, що легенда про істноване української народности доходить вже до кінця. На жаль, ся легенда справила рівнож богато школи польській суспільности."

Пише се не часопись привна Австрії. Се пише часопись найбільше москвофільська з москвофільських. Рівночасно є се часопись, що дуже галасливо домагає ся відбудовання Польщі.

Чого маємо надіяти ся по таких людях, як би вони дістали волю?

Здаєть ся, нема в сьвіті більше чорного приміру поступовання пригнобленого народу супроти другого пригнобленого народу, чим поступоване польських зрадників супроти Українців, як його самі Поляки описали в повисших кількох речених.

Коли належить ся народови, що в такий спосіб поступає з другим поневоленим народом? Мабуть ні! Перли перед свині не повинно ся кидати!

Се може звучати безсердечно для цілого польського народу, але сказати треба, що як "Америка-Ехо" висловлює почування більшости польського народу, то Українці можуть Полякам зі своєї сторони лише побажати з цілого серця, аби ціла Польща дістала ся в руки Прусів. Оно їм належить ся! Народам з такими зверобленими моральними почуванями не належить ся нічо інше, як хлаща. І мабуть що виглядати чекає Поляків, коли судити з того, як вони беруть ся до відбудовання Польщі. На Поляках порозумівають ся так Москалі як Австрійці і Німці. Тоді увесь час з-ех теперіш!

"Новини".

ЛОВЛЯТЬ РИБИ НА ВІЙНІ.

Кореспондент з північної Франції доносить: — "Тепер, коли наводнене, в котрім богато німецьких віддлів дістали нечайно захоплені і вигинені, — уступило, — Бельгійці занимають ся ловлею риб. Липцері без штанів бонтають ся по воді і болоті, ловлячи рибу своїми лянами, раді, що можуть дістати сьвіжої поживи, а тим часом, пробиваючи рибу, вправляють ся до серіозніншої борби.

"Інфантерія не хоче лишатись позаду сего спорту. Они привязують свої багнети до довгих тичок і тазнаючись по багнах, виловлюють оставшу рибу.

"Обчислено, що Німці сконцентрували коло Ипрес і Аррас около десять корпусів хорих ужиють в їх остатній пробі перебити лінію союзників і дістатись до берегів моря. Они нагромадили тут таку скількість амуніції, що нема можна гори зливати з земель і коли знов гармати з-за их боєм загласть, то се буде найстрашнійша чортівська музика, яку коли сьвіт чув. Навіть в віддаленю на десять кільометрів така музика є страшно оглушаюча.

ОГОЛОШЕНЄ.

Пропали дві безроги обі білі, два кнурі, шість місяців старі вартости по 12 долярів. Хтоби дав мені знати где они є то дістане від мене нагороду.

Прошу уповідомити на адресу: WASYL TROFANKO, Wroxton, Sask.

ҐАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домініяльних земель або в суб-аґенції дістріктовій. Врата гомстед через повночоцію, можна брати в всякого місцевого аґента домініяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні. Коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може примашити чверть секції суслідної з його гомстедом. Ціна три доляри за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шесть років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористувався правом одержання гомстеду і не може взяти привмшии, може купити гомстед в певних дістриктах в ціні 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, повновласники, нотарі... 712 & 722 McIntyre Block
Phone Main ... Winnipeg, Man.

Читайте і ширіть "Канаду" від хати до хати і з рук до рук.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЄ!

REGAL WINE COMPANY Limited.

Tel-phone: Main 894. 721 Main Str., Winnipeg.

Сим маємо честь повідомити шановних читачів "КАНАДИ"... Ми вам поважно пропонуємо що найдете нашi склади... Наша доставка есть в ... Замовлення ... прийдіть!

REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg.
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ель і Портер.
Мінеральні води всім знані.
TELEPHONE: ST. JOHN 221

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів
під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первоpядно знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з нагляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джин 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка кравва 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлення висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko,
175 HENRY AVE., PHONE MAIN 1757. WINNIPEG, MAN.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді ... $1.00
За границею ... $1.50
Видає:
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
201 FORT STREET, WINNIPEG, MAN.

CANADA

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year ... $1.00
Address: "CANADA"
201 Fort Street, Winnipeg, Man.

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

РІК II. Вінніпеґ, Ман. Четвер 19-го Падолиста 1914. Число поряднчне 63. Winnipeg, Man. Thursday November 19th 1914. Число 45.

Воэнні Вісти.

НІМЦІ НАНОВО РОЗПОЧАЛИ СИЛЬНІ АТАКИ НА СХІД І ПОЛУДНЕ ВІД ИПРЕС. — ОФІЦИЯЛЬНИЙ РАПОРТ ДОНОСИТЬ, ЩО ПОСЛІДНІ АТАКИ ІМ НЕУДАЛУСЬ. — СОЮЗНИКИ ПОСУНУЛИСЬ ВПЕРЕД МЕЖИ АРМЕНТІЄРЕ І АРРАС.

Париж, 18. падолиста. — Найновійші воєнні депеші доносять що по артилєрійнім уделю ворожих собі армій, котрий тревав через послідних кілька день Німці знов йрипустили атак на схід і полудне від Ипрес однак зістали відперті. Їх атаки позміняли ситуації. Через послідних два три дні союзні армії зробили малий поступ виганявши неприятеля з окопів посунулись наперед в околицях Аррас і Армєнтіере а також в Арґонне і на околиці Мауce.

Се майже більше всі новини за тиждень з західного терену війни. Значить що через тиждень небуло жадних надзвичайних воєнних операцій окрім того що канонірп австрійськи себе взаїмно.

НІМЦІ В ПРУСІЇ ЦОФАЮТЬ СЯ. — ПЕРЕМИШЛЬ ЗНОВ ОБСТУПЛЕНИЙ НАОКОЛО. — КРАКІВ БОМБАРДУЮТЬ — ГОРИТЬ. — РОСІЯНИ ВИГНАЛИ НІМЦІВ З ПОЛЬЩІ.

Петроград, 17. падолиста. Офіцияльна відомість від російського генерального штабу звучить: — "В східній Прусії неприятель цофаєть ся назад на цілій лінії межи Ґумбінен а Анґербурґ, тримаючи лише переходи через Мазурські озера.

На фронті межи Вислою а Ватрою борба тревае дальше і прибирає щораз ширші розміри.

"Богато німецкого війська в Галичині. Ми дігнали австрійську задню сторожу межи Дуклю і Ужок, переходи в Карпатських горах.

Тяжка битва тревае в східній Прусії в околиці Ніденбурґу і Солдау і виграна перехилюєсь на російську сторону. Росіяни зайняли наново ті самі місця в Галичині котрі они мали еще в Серпни.

Австрійці цофають ся взад перед російською армією в Галичині. Перемишль обступили наоколо москалі і розпочали наново бомбардацію. Ґарнізон Перемишля складаєть ся тепер з около 60.000 вояків і мають они живности і амуніції на дванайцять місяців. Як показалось передтим то твердиня Перемишля єсть варта свого імени. Ей облягали і бомбардували через тим москалі через три місяці і як доносить нелаподіяли за той час майже ніякої шкоди, причім самі стратили в убитих около 40.000 людей.

Москалі напали на Краків з північної сторони з котрої він є слабо уфортифікований. Всі цивілі забрались з міста. Місто має 100.000 залоги і живности на два роки. Ходять слухи що Поляки хочуть віддати Краків добровільно, під претекстом, що нехотять видіти в руїні се їх старе столичне місто.

НІМЦІ ОБЕРНУЛИСЬ.

Лондон, 18. падолиста. Нинішні найновійші телеграми доносять що Німці занинали своє цофане обернулись і відразу ударили на Росіян. Росіяни перейшли вже Вислу в околиці Липна і тепер Німці пруть їх назад до ріки. Стратеґіки говорить що тут може прийти до дуже важної рішаючої борби. Зі сторони ріки Росіянам грозить небезпека бо ріка Висла є дуже трудна до скорого переправу.

АВСТРИЯКАМ ПОВОДИТЬ СЯ НА ПОЛУДНИ.

Лондон 18. падол. — Телеграми доносять що Австріяки побили Сербів і Чорногорців загнали їх назад в їх край і що знов загрозили Бельґрадові.

ПРИНЦ ВАЛІЇ НА ВІЙНІ.

Лондон. — Принц Валії, престолонаслідник Великої Британії виїхав на війну і зістав приділений до англійського генерального штабу в Франції яко адютант головнокомандуючого генер. Френч. Король Юрій і міністер війни Кіченер дали позволеня принцові виїхати на війну.

Засуд виновників замаху на австрійську архикняжу пару.

Сараєво, 28 жовтня.

Нині видано тут судовий вирок на убийників архикнязя Франца Фердинанда, наслідника австро - угорського престола і його жінки, княгині Гогенберґ.

Гаврило Пріцип властивий убийник, дістав засуджений на 20 років тюрми. Чотирох заговірників засуджено на смерть через повішене; одного на досмертну вязницю; двох, між ними і Данила Габриновича, котрий кинув на архикнязя бомбу, яка не експльодувала, на 20 років; одного на 16 років; одного на 13 років, двох на 10 років, одного на 7 років, а двох на 3 роки тюрми.

Прочі обжалувані зістали увільнені.

ЧИСЛО ПЛІННИКІВ В НІМЕЧЧИНІ.

Лондон, 6. падолиста. Телеграма до бюра Райтера доносить з Амстердаму, що з Берліна прийшла вістка, про число плінників в німецьких таборах і шпиталях. Після обчисленя предпринятого послідної неділі було їх:

Французких офіцирів	3,138
Франц. жовнірів	188,618
Російських офіцирів	3,121
Рос. салдатів	186.779
Бельґ. офіцирів	531
Бельґ. жовнірів	34.907
Англ. офіцирів	417
Англ. жовнірів	15.730

Разом 433 тис. 241 людий.

Телеграма додає, що в те число не вчислені ті плінники які не стоять в таборах.

СЕРБИ ЗАГУБИЛИ ДВА НА КОЖДИХ ТРИ З СВОЇХ ВІДВАЖНИХ ВОЯКІВ.

Петроград, 18. падол. Прозьбу о поміч від Росії предложив тут пан Пшемович спеціяльний післанець сербського ряду, котрий прибув до Петрограду. Він представив що з Сербської 300.000 армії по три місячній борбі лишилось лише около 100.000 чоловіків. Сербія есть загрожена. В Петрограді порішили що мусять Сербам дати поміч через післане війск до Сербії або через напад на Угри.

ПІЛКОВИТА ЗАБОРОНА ПРОДАЖІ АЛКОГОЛЬНИХ НАПИТКІВ В РОСІЇ.

Петроград, 18. падол. Посьлідним розпорядженєм цар російський Николай заборонив продажу горівки, бренди, джіну, меду, вина пива і всяких инших алькоголічних напитків в Російській Імперії. Се розпорядження тикаєсь 150,000.000 людности і занимає в просторі одну шесту часть цілої кулі земскої. Продавати ан інити алькоголічних напитків невільно нікому а преступники будуть строго карані. З забороненєм продажі алькогольних напитків російський цар зробив своєму народови одно з найблагороднійших діл яке коли правлячий монарха міг зробити. Як нам відомо продаж алькогольних напитків була в росії в руках держави і статистика доказує нам що російський народ убожів лише тому що був сильно розпіячений.

Минувшої суботи був послідний день в котрім можна було купити ще где які напитки. Два дни перед тим перед шинками стояли товпи народа. Були там і богаті і найбіднійші драптюхи. Приїздили возами конями, автомобілями і тачками. Кождий ніс що міг. Найбіднійші несли посьлідні лахи щоби їх заставити і хоть заостанок накупити як найбільше алькоголю. Тепер все вже тверезе. З розпияченої Росії зробив цар за одним почерком пера тверезу державу.

Болгарія по стороні Австрії і Німеччини.

Берлін

Болгарія візьме участь у війні по стороні Австрії, Німеччини і Туреччини. Однакож зелізниче получене між Болгарією і Сербією, яке вело з Софії до Нішу, перервано. Кажуть, що між Туреччиною і Болгарією був тайний договір, який зобовязує Болгарію стати по стороні Туреччини.

Проклямація неутральности. Вашінгтон

Президент Вілсон підписав нині пополудни проклямацію неутральности супроти війни між Англією і Туреччиною.

Греция неутральна.

Лондон.

Із Софії, столиці Болгарії, доносять, що болгарське правительство одержало запевнене від грецького правительства, що Греція рішучо буде дальше придержувати ся неутральности (значить — не мішати ся до війни) і постановила не видавати мобілізаційного розпорядку.

Болюча втрата.

Лондон.

Англійський корабель - великан "Відважний" наїхав на міну на ірляндських водах і затонув. За се англійські кораблі затопили два підводні судна німецькі.

Лондон

Австралія вишле на поміч Вел. Британії 25 тисяч добірного війська до борби з Турками в Египті.

Лондон.

Вже 1.200.000 англійських жовнірів бєть ся під теперішню пору на ріжних теренах війни. Одначе управа зажадала **нового міліона жовнірів і біліона долярів** воєнних кредитів. Вел. Британія поносить великі жертви, але й мусить побідити за всяку ціну.

Берлін

Німецькі літаки кружляють над англ. пристанями в Шірнес і Еесекс — 40 миль від Льондону.

Рим,

Рада міністрів зажадала $80,000.000 на нові військові потреби.

Катанія. (Сицилія), 14 падол. На середземнім Морю горить переповзний італійський корабель "Чіта ді Савеня" з 800 людьми на покладі, в тім 500 арабських жовнірів.

Сліди Москалів.

Віденська газета "Найес Вінер Журналь" доносить, що двір Германовичі, власність княжни Марії Любомірської, спалений до тла. Замок, гарний двірський парк і ціле село зметені з лиця землі. Не пощаджено також дібр краєвого маршалка Незабітовського, а-ні гр. Абрагамовича в Тишківцях. Москалі знищили також купельну місцевість Любінь коло Львова.

Москалі стратили дотепер около 1,500.000 людий.

Лондон.

Після обчислення звісного воєнного знавця К. Чарлесона Росія стратила у дотеперішній війні найменьше 1,000.000 жовнірів. З того припадає 300.000 на полонених, 300.000 на убитих, а 400.000 на ранених. Але на тім обчислє не страт в людях ще не скінчене, бо до сего треба дочислити ще около 500.000 жовнірів, які лежать хорі на ріжні недуги і пошести. Холєра і инні недуги ширять ся в Росії в застрашаючих розмірах. Задля великого браку лікарів і санітарних уладжень правительство є безрадне.

Німці полонили 4.000 Москалів.

Берлін.

На східнім тереиі війни відперли Німці сильний напад російської армії у Східних Прусах, задаючи неприятелеви великі страти. Москалі подали ся назад, полишаючи в руках Німців 4,000 полонених і 10 машинових ґверів.

Бунти на Україні.

Берлін.

Сюди наспіли телеграми із Софії, столиці Болгарії, що в місті Одесі (над Чорним морем) повстало по вибуху війни з Туреччиною велике занепокоєнє. Більшість населеня втікла з міста в глубину краю. Серед робітників у місті прийшло до заворушень. В Катеринославській губернії прийшло до бунту серед резервістів. В Дутанеску розстріляно 15 жовнірів або бунтівників.

Битва під Камінною Струмилою і Туринкою.

Раниим ранком дня 21 серпня збудила трубка наших хлопців стаціонованих в Сокали з смачного сну: Москалі появили ся коло Камінки струмилової Турнки!

В кілька мінут опісля рушив 30 батальйон стрільців з двома машиновими карабінами, тромя швадронами уланів і батерією армат в похід.

Була 4 година рано, — а о год. 1-шій по пол. була вже колюмна під Туринкою (40 кільометрів в 9 годинах!)

В Туринці було наших дві компанії і дві полеві армати. З ними ми получили ся і рушили в поле, виславши перед себе сильні патролі.

У хлопців велике напружене... Нараз що мога жене до нас двох уланів і показують руками на ліс: "Є в значній силі — під Батятичами" — мельдують.

Падуть короткі, урвані слова команди. Гальопом рушила артилерия — і скоро почала пальбу в ліс і поза ліс де стояли рос. резерви. Коло ліса видно блеск шабель: се гарцюють наші улани. Скоро заграли й машинові карабіни.

Неприятель почав цофати ся.

Нараз зявляєть ся віддїл російської кінноти. Капітан Ґреґорі почав зараз пражити їх преспокійно шрапнелями. Та кіннота мимо втрат пре наперед!

Хвиля була грізна.

Нараз — що за чудо? З тамтого боку заграли армати... Се поручник артилерії Бушбек почув пальбу армат і на власну відповідь прибув в саму пору на підмогу... Москалів взято в два огні... Рос. кіннота розсипала ся в неладі, наші стрільці заняли ліс...

Настала хвиля відпочинку після горячої боротьби, що зорото стояла Москалів. По нашім боці не було дивним трафом, ні одної жертви.

(Цайт. оповідане очевидця).

Рудик - Шандро.

Відомий процес Рудика против посла Шандра о відшкодоване за безпідставне арештоване підчас провінціональних виборів мин. року закінчив ся 9. с. м. виграною Рудика. Шандро має заплатити $1.200 і кошти.